

YERLİ SCADA Projesi – Scada Bilgi Dokümanı	
Dok No: 2026.05	Sayfa 1 / 5

Güncelleme Sonrası Açılışta Takılı Kalan SCADA Uygulaması Durumunda Kontrol Edilmesi Gereken Hususlar

1. FIREBIRD Bakım Dosyalarının Tam Olduğunun Kontrolü

Güncelleme sonrasında SCADA uygulamasının açılış aşamasında takılı kalması durumunda, özellikle **Firebird 2.5** veritabanı kullanan tesislerde, bakım (maintenance) işlemi sırasında yazılımlar, **Firebird 2.5** bileşenlerine ait bazı gerekli dosyaları bulamamakta ve bu nedenle bakım sürecini tamamlayamamaktadır. Bu durum uygulamanın açılışta beklemesine neden olabilir.

Çözüm Adımları

Aşağıdaki dosya kopyalama işlemi gerçekleştirilmelidir:

1. Kaynak dizin:

C:\Program Files\Firebird\Firebird_2_5\bin\

2. Bu dizin altındaki **tüm dosyalar**, aşağıdaki hedef klasöre kopyalanmalıdır:

<SCADA_KLASÖRÜ>\win32\fb25\

Not: Var olan dosyaların üzerine yazılması önerilir.

Doğrulama

İşlemin başarılı olup olmadığını kontrol etmek için:

1. **STATUS GUARD** yazılımı açılır
2. “**MANUEL BAKIM**” butonuna tıklanır
3. Bakım işleminin hatasız şekilde tamamlandığı gözlemlenir

Bu adımın başarılı olması, problemin büyük olasılıkla giderildiğini gösterir.

2. EXE Dosyalarının Yönetici Olarak Çalıştırılması ve Güvenlik Duvarı Kontrolü

SCADA klasörü altında bulunan tüm çalıştırılabilir dosyaların (özellikle aşağıdakilerin) “*Yönetici olarak çalıştır*” şeklinde ayarlanmış olması gerekir:

- EOSFastER.exe
- EOSscadaED.exe
- EOSscadaRT.exe
- EOSstatusguard.exe
- EOSVisualER.exe

YERLİ SCADA Projesi – Scada Bilgi Dokümanı	
Dok No: 2026.05	Sayfa 2 / 5

◆ Windows 10'da “Yönetici Olarak Çalıştır” Ayarı Nasıl Yapılır?

1. İlgili EXE dosyasına sağ tıklayın.
2. **Özellikler (Properties)** menüsüne girin.
3. **Uyumluluk (Compatibility)** sekmesine geçin.
4. **“Bu programı yönetici olarak çalıştır”** kutucuğunu işaretleyin.
5. **Uygula (Apply)** ve ardından **Tamam (OK)** butonlarına basın.

Bu işlem tüm ilgili EXE dosyaları için ayrı ayrı yapılmalıdır.

◆ Güvenlik Duvarı (Firewall) Kontrolü

Eğer Windows Güvenlik Duvarı aktif ise, yukarıdaki EXE dosyalarının güvenlik duvarına **istisna (exception)** olarak eklenmesi gerekir.

Yöntem 1: Denetim Masası Üzerinden (Önerilen)

1. **Denetim Masası → Sistem ve Güvenlik → Windows Defender Güvenlik Duvarı** menüsüne girin.
2. Sol menüden **“Bir uygulamanın veya özelliğin Windows Defender Güvenlik Duvarını aşmasına izin ver”** seçeneğini tıklayın.
3. **“Ayarları Değiştir”** butonuna basın (yönetici yetkisi gerekir).
4. **“Başka bir uygulamaya izin ver”** seçeneğini tıklayın.
5. **Gözet (Browse)** diyerek ilgili EXE dosyasını seçin.
6. Hem **Özel (Private)** hem de **Genel (Public)** kutucuklarını işaretleyin.
7. **Tamam (OK)** ile kaydedin.

Yöntem 2: Gelişmiş Ayarlar Üzerinden

1. **Windows Defender Güvenlik Duvarı** ekranında sol menüden **“Gelişmiş ayarlar”** seçin.
2. **Gelen Kuralları (Inbound Rules)** bölümüne girin.
3. Sağ taraftan **“Yeni Kural (New Rule)”** seçin.
4. **Program** seçeneğini işaretleyin ve devam edin.
5. İlgili EXE dosyasının tam yolunu gösterin.
6. **“Bağlantıya izin ver (Allow the connection)”** seçeneğini işaretleyin.
7. Domain / Private / Public profillerini işaretleyin.

YERLİ SCADA Projesi – Scada Bilgi Dokümanı	
Dok No: 2026.05	Sayfa 3 / 5

8. Kurala anlamlı bir isim verin (örneğin: EOSscadaRT Firewall Rule).

Aynı işlem **Giden Kuralları (Outbound Rules)** için de yapılmalıdır.

Bu işlemler tüm SCADA klasöründeki bütün EXE dosyaları için ayrı ayrı yapılmalıdır.

Neden Önemlidir?

Güvenlik duvarı izinleri tanımlanmadığında:

- RT ve ED servisleri haberleşemez
- Firebird veritabanı bağlantıları gecikebilir
- Servis başlatma çağrıları bloklanabilir
- Program açılışta uzun süre takılabilir

Aksi takdirde Windows, bazı servis çağrılarını veya ağ haberleşmelerini güvenlik gerekçesiyle engelleyebilir.

3. STATÜ Veritabanının (EOSDB_STATUS.FDB) Silinmesi

Aşağıdaki dosyanın silinmesi, açılışta yaşanan sorunları çözebilmektedir:

C:\DataLogger\FDB\EOSDB_STATUS.FDB

Bu dosya **Statü Veritabanı**dır.

◆ EOSDB_STATUS.FDB Dosyası Silinemiyorsa Yapılacak İşlem

Firebird Servisinin Durdurulması

1. Klavyeden **Windows + R** tuşlarına basın.
2. Açılan çalıştır penceresine services.msc yazın ve Enter'a basın.
3. Hizmetler listesinde **Firebird Server** servisini bulun.
(Sürümüne göre isim farklı olabilir: örn. *Firebird Server - DefaultInstance* vb.)
4. Servise sağ tıklayın.
5. **Durdur (Stop)** seçeneğini tıklayın.
6. Servisin durumunun “Durduruldu (Stopped)” olduğundan emin olun.

Not: Servis adı sistemde farklı olabilir. Gerçek servis adını görmek için services.msc ekranı kontrol edilmelidir.

EOSDB_STATUS.FDB Dosyasının Silinmesi

YERLİ SCADA Projesi – Scada Bilgi Dokümanı	
Dok No: 2026.05	Sayfa 4 / 5

Firebird servisi durdurulduktan sonra:

C:\DataLogger\FDB\EOSDB_STATUS.FDB

dosyasını silin.

Silme işlemi artık sorunsuz gerçekleşmelidir.

Firebird Servisinin Yeniden Başlatılması

1. Tekrar **services.msc** ekranına dönün.
2. **Firebird Server** servisine sağ tıklayın.
3. **Başlat (Start)** seçeneğini tıklayın.
4. Servis durumunun “Çalışıyor (Running)” olduğundan emin olun.

Neden Bu İşlem Gereklidir?

Firebird servisi çalışırken:

- Veritabanı dosyası kilitlenir
- Windows “Dosya başka bir program tarafından kullanılıyor” hatası verir
- Silme işlemi başarısız olur

Servis durdurulduğunda dosya kilidi kalkar ve güvenli şekilde silinebilir.

Dosya silindikten sonra program yeniden başlatıldığında:

- Statü veritabanı sistem tarafından
- Temiz ve sıfırdan
- Otomatik olarak yeniden oluşturulacaktır.

Bozulmuş veya tutarsız statü kayıtları açılışta gecikmelere sebep olabileceğinden, bu işlem birçok durumda problemi ortadan kaldırmaktadır.

4. Güncellemenin Doğru Sürümle Yapıldığının Kontrolü

Güncelleme işleminin, sistemde kurulu olan ana sürüm ile uyumlu update paketi kullanılarak yapılması zorunludur.

Örnek:

- Sistemde çalışan ana sürüm **2024** ise → **UPDATE2024** içeriği kullanılmalıdır.

YERLİ SCADA Projesi – Scada Bilgi Dokümanı	
Dok No: 2026.05	Sayfa 5 / 5

- Yanlışlıkla **UPDATE2026** içeriği uygulanırsa sistem düzgün çalışmayacaktır.

Özellikle 2026 sürümü **Firebird 5** teknolojisini kullandığından, eski sürümlerle yapılan uyumsuz güncellemelerde:

- Veritabanı erişim problemleri
- Servis başlatma hataları
- Açılışta takılmalar

gibi ciddi problemler oluşabilmektedir.

✓ Sonuç

Açılışta uzun süre takılma problemi yaşıyorsa aşağıdaki üç kontrol mutlaka yapılmalıdır:

1. Firebird 2.5 kullanan sistemlerde güncelleme sonrası açılışta takılma problemi, gerekli Firebird dosyalarının (C:\Program Files\Firebird\Firebird_2_5\bin\) klasöründen SCADA altındaki win32/fb25 dizinine kopyalanıp STATUS GUARD üzerinden manuel bakım çalıştırılmasıyla genellikle giderilebilir.
2. Tüm SCADA EXE dosyalarının **Yönetici olarak çalıştır** ayarlı olması ve güvenlik duvarında istisna tanımlanması (güvenlik duvarı aktif ise)
3. EOSDB_STATUS.FDB dosyasının silinerek statü veritabanının yeniden oluşturulması
4. Güncellemenin doğru sürüm paketi ile yapıldığının teyit edilmesi

Bu üç adım dikkatli şekilde uygulandığında/kontrol edildiğinde, girişte yaşanabilecek bu tür problemler büyük oranda giderilebilmektedir.

